

עב-א אך מקשה הגמרא על דברי רבה:

אלא, אמר רבא: פומבדיתאי, אנשי פומבדיתא, הם ידעי טעמא דהא מילתא, יודעים הם את טעם דברי משנתנו. ומנן? ומיהם אנשי פומבדיתא הללו? — רב יוסף!

דאמר רב יוסף אמר רב יהודה, אמר שמואל: טומאה זו, שנטמאת החיה השנויה במשנתנו, אינה מדברי תורה, שהרי טומאה בלועה היא, אלא טומאת החיה היא מדברי סופרים.

ודנה הגמרא: מאי, מדוע לשמואל לומר את כל האריכות הזו: "אינה מדברי תורה, אלא מדברי סופרים"? והרי די היה לו לומר "טומאה זו מדברי סופרים היא"?

ומבאר הגמרא: אריכות זו, מטרתה היא דלא תימא, שלא נאמר שמשנתנו נאמרה אליבא דרבי עקיבא. דאמר "עובר מת במעי אשה, טמא", ולפיכך החיה טמאה. לפי שסבור רבי עקיבא שטומאה בלועה מטמאה, וטהרה בלועה מקבלת טומאה, ולכן טמאה החיה אף מדאורייתא.

אלא דברי משנתנו נאמרו אפילו לדעת רבי

והא עובר וחיה, המוזכרים במשנתנו, שפשטה המיילדת ידה לתוך מעי האשה היולדת, ונגעה בעובר המת שבתוכה, הדין הוא שהחיה [המיילדת] טמאה שבעה, והאשה טהורה, דכשתי טבעות דמו, לפי ששניהם, גם העובר וגם יד החיה, בלועים הם במעי האשה וגלויים הם זה לזה בתוך מעי האשה, ובכל זאת קא מטמא לה עובר לחיה. ומשמע, שהאשה המעוברת טהורה משום שהוא מגע בית הסתרים, ואילו המיילדת טמאה משום שכלפי ידה שבפנים העובר הוא גלוי, ומוכח שלא כדברי רבה!?

אמר רבה, שאני, שונה עובר זה, שעל אף שהוא בלוע הוא מטמא, הואיל וסופו לצאת. ולכן דנים אותו כבר עתה על שם סופו, כאילו הוא יצא ממקום בליעתו, ומשום כך הוא מטמא את המיילדת.

אמר הקשה רבא: וכי רק עובר סופו לצאת, ואילו טבעת אין סופו לצאת? והרי אף היא סופה לצאת, ובכל זאת דנים אותה כבלועה?

שהרי מכמה מקומות מוכח שדבר שהלך לאיבוד, אין איסור מן התורה לטמאותו. והרי תרומה זו שנאכלה והלכה לעיכול, שוב מאוסה היא ואינה ראויה ונפסדה. ואם כן, אין איסור לטמאותה.

ונקט החזון איש דלולא דברי הראשונים הנ"ל, אפשר היה לומר שדברי רבה נאמרו מסברא. שאפילו ב' טבעות הם בכלל טומאה בלועה.

188. לכאורה יש להם לטמא משום טומאת משא, שהרי האדם נושא הטבעת בקרבו?

לומר שהיתר אכילת התרומה הוא משום שהטומאה בלועה ואינה מטמאה. ורק משום כך מותר לאכול התרומה. אולם עדיין אין אנו למידיים את הדין שטבעת טהורה הבלועה באדם ונכנס לאהל המת, שתהיה טהורה. ועדיין יתכן לומר שטומאה גלויה, אין הטהרה ניצלת. ולכן מוכרח שאף למסקנא יש ללמוד מן הקל וחומר דצמיד פתיל שטהרה בלועה ניצלת מאהל המת. ב. החזון איש נ"ד סימן רי"ד ליקוטים על מסכת חולין כאן] הקשה על דברי תוס' והראשונים שדין טהרה בלועה נלמד מכך שיותר לכהן טמא לאכול תרומה אחר שטבל.

ומתרצת הגמרא: **האשה, מרגשת בעצמה** אם יצא ראש הולד.

אולם אם כן, אם האשה מרגשת ביציאת ראש בנה, **ותימא**, תאמר לה לחיה שראש העובר יצא, ותיזהר שלא ליטמא לו. ומדוע גוזרים עליה?

מבאר הגמרא: **היולדת טרידא**. עסוקה היא בחבלי וצירי לידה, ואין דעתה פנויה להזהיר את החיה מן הטומאה.

לפיכך, גוזרים טומאה רק על החיה שבכל מגע עם העובר המת — טמאה היא, ואילו על היולדת אין גוזרים לפי שמרגישה היא ביציאת הראש.

לעיל שנינו, שנחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא בענין טומאה בלועה וטהרה בלועה.

ישמעאל, דאמר "עובר במעי אשה — טהור", משום שטומאה בלועה אינה מטמאה, **כי גזרו בה טומאה מדרבנן**.⁽¹⁸⁹⁾

דנה הגמרא: **מאי טעמא** של גזירה זו על טומאת החיה?

אמר רב הושעיא: גזירה שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרוזדור הרחם [ואחר שהוציא ראשו הרי הוא כילוד⁽¹⁹⁰⁾] ואינו בכלל "טומאה בלועה" ומטמא מדאורייתא, ויש לחשוש שמא לא תבחין בכך המיילדת ותגע בו, ותהא סבורה שעדיין הוא בפנים ואינו מטמא. לפיכך גזרו חכמים שנטמאת אף כאשר הוא "בלוע".⁽¹⁹¹⁾

שואלת הגמרא: **אי הכי**, אם אכן הגזירה היא שמא יצא ראשו, וידון הדבר כלידה, הרי אף על **האשה** היולדת **נמי** נגזרו טומאה, אף קודם שהוציא הולד ראשו?

גזירת הכתוב שעד שלא יצא כ"ילוד", אין טומאה. וכפי שדורשים בגמרא מ"על פני השדה", להוציא עובר במעי אשה. וכל עוד העובר במעי האשה, ולא נחשב כנולד וכמי שיצא ממעי האשה, אינו מטמא.

עוד מבארים **התוספות** לפי זה, מדוע צריך רבי ישמעאל למקור מיוחד שעובר במעי אמו אינו מטמאה אף שטומאה בלועה הוא. דהיינו, משום שיש לו להשמיענו חידוש זה שכל עוד אין העובר נחשב כ"ילוד", אפילו אם הוציא מקצת אבריו, אינו מטמא!

191. נקטו **הראשונים** [רשב"א ועוד] בפשטות שסברא זו נאמרת רק לדעת רבי ישמעאל. אך לדעת רבי עקיבא טמאה החיה טומאת מת מדאורייתא. אולם **התוספות** נקטו שאף לרבי עקיבא טומאת החיה היא רק מדברי סופרים.

מבאר רש"י, שאין טומאת משא, אלא למי שהטומאה באה ממנו. כגון מת ונבלה וזב שהטומאה זבה ונובעת ממנו. אולם טבעת זו, אין מקורה באדם הנושא אותה. ולכן אינה מטמאתו טומאת משא.

189. עדיין לא מיושב מדוע אמר "אינה מדברי תורה"? והרי אף אם היא מדברי סופרים אנו יודעים שזה דלא כרבי עקיבא, הסובר שמדאורייתא היא? וכבר העיר זאת **בקובץ ענינים**.

190. הקשו **התוספות**, מדוע מעמידה הגמרא דוקא בהוציא ראשו. והרי אפילו אם הוציא רק ידו חוץ לפרוזדור, גם כן טמאה החיה. שהרי שוב אין היד בכלל טומאה בלועה, ומטמאת? ותיצרו, שמדברי הגמרא משמע שכך היא

וכעת מבררת הגמרא:

מאי היכן היא שיטת רבי ישמעאל, ומאי היכן היא שיטת רבי עקיבא?

דתניא: נאמר [במדבר יט טז] **"וכל אשר יגע על פני השדה" — להוציא עובר במעי אשה**, משום שהנמצא על פני השדה, גלוי הוא ומטמא. ובא הכתוב למעט עובר הטמון ובלוע באדמת השדה,

דברי רבי ישמעאל.

רבי עקיבא אומר: מפסוק זה "וכל אשר יגע על פני השדה" אנו דורשים, **לרבות טומאתם** (192) של גולל ודופק [גולל, הוא המכסה של ארון המת. דופק, הם הכתלים הסוגרים את צדי הארון (193)], שאף הם מטמאים. (194) וזהו שדורשים מן הפסוק. אך

שאם לא כן, איך ניתן לחלק בין דין החיה שטמאה לדין האשה שטהורה היא. [התוספות סוברים שמשנתנו נאמרה אף לדעת רבי עקיבא]. וודאי שאף לרבי עקיבא אין טומאה זו אלא מדברי סופרים.

192. טומאה זו, היא רק במגע ואהל. וכפי שנאמר כאן "וכל אשר יגע". אולם טומאת משא, אין בהם. [רמב"ם וראב"ד טומאת מת ב טו]

193. בביאור המושגים "גולל ודופק", מצינו כמה שיטות בראשונים, וכדלהלן:

א. פירוש רש"י כאן, שגולל הוא הכיסוי לארון ודופק הם צידי הארון. וכן הביאו התוספות כתובות ד ב ד"ה עד, בשם הערוך.

התוספות שם הקשו מיניה וביה, אם הגולל והדופק הם צידי וכיסוי הארון, איך מרבה זאת הגמרא מ"על פני השדה", והרי אינם על השדה אלא טמונים בקרקע?

ועוד, מובא בברכות יט ב "מדלגין היינו על גבי ארונות לקראת מלכי מישראל" [בכהנים מדובר]. וקשה, היאך היו מדלגין, והרי הגולל והדופק המרכיבים את הארון, מטמאים?

והביאו שם התוספות בשם ה"ר דוד שיישב פירוש רש"י, דהדרשה מ"על פני השדה" לרבות גולל ודופק, מתייחסת לגולל ודופק שמבצבים ועולים על פני הקרקע. אך ודאי שבעודם בתוך הקרקע, בטלים הם לקרקע ואינם מטמאים. [ומיושבת הקושיא מ"היינו מדלגין". כלומר,

שהיו מדלגין רק על גבי ארונות הטמונים]. עוד פירוש הביאו שם התוספות, שאף על פי שגולל מטמא באהל, מכל מקום, יכולים היו הכהנים לטמא עצמם בטומאת גולל זו. לפי ששינוי במסכת שמחות [פרק ג'] כל טומאה שאין נזיר מגלח עליה, אין כהן נטמא ממנה. ואף טומאת גולל בכלל.

ב. ר"ת [תוס' כתובות שם] מפרש שגולל הוא המצבה והיא אבן גדולה העומדת על הקרקע במקומו של הארון. וכן מורה הלשון "גולל", אבן. וככתוב "וגללו את האבן". ודופק הוא שתי אבנים, אחת לראשה של המצבה, ואחת לרגלה תחת הגולל. [וראה שם בתוס' מה שהביא להק' על ר"ת והוכיח כפירוש רש"י].

ג. האור זרוע [חלק ב' סימן תכ"ד] הביא לפרש בשם הר' משה ב"ר יעקב שגולל הוא האבן שגוללין על פי הקבר. שהרי קברות שלהן, היו עושין בכוכין [שלא כבימינו] כעין מערה. והיו גוללין אבן עגולה על פי המערה כדי לסתמה. ואבן זו נקראת גולל. וכדי שלא תתגלגל אבן זו כלפי חוץ אחר שסתמו בה את פי המערה, היו נותנים תחתיה אבן אחרת קטנה ודקה כדי להחזיקה שלא תתגלגל ממקומה. ואבן זו היא הדופק.

194. ברמב"ם [טומאת מת ב טו] מבואר, שטומאת הגולל והדופק אינה חלה אלא כאשר הוא מונח על המת. אולם אם פירש מן המת,

לא דורשין את דינה של טומאה בלועה. (195)

טומאת גולל ודופק?

ורבי ישמעאל, מניין הוא לומד את דין

הלכתא גמירי לה, הלכה למשה מסיני היא

נחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא בדין טומאה וטהרה בלועה כלל. ואף לדעת רבי עקיבא אין העובר שבמעיו אמו טמא, אלא רק כאשר הוציא ידו לחוץ. ויד זו, כבר אינה בכלל טומאה בלועה. ומשנתנו אף כדעתו נאמרה ומדובר באופן שלא הוציא העובר ידו.

ור"י סובר שאין יד העובר שיצאה טמאה, אלא עד שיצא ראשו של העובר ויחשב כילוד. ומשום כך צריך ר"י פסוק מיוחד "על פני השדה", ללמדנו שאין העובר מטמא אלא עד שיצא כולו, או לכל הפחות עד שיצא רובו ויחשב כילוד.

[הרמב"ן מיישב מדוע צריך ר"י פסוק מיוחד ללמד שעובר אינו מטמא, משום שלולא פסוק זה, היה מקום לומר שהיות והימצאות העובר במעי אמו אינה בדרך של "בליעה" גרידא אלא כך הוא דרך גידולו של העובר ועל כן אינו חשוב בלוע ומטמא, מה שאין כן שאר טומאות הואיל ובליעה עושה עיכול יחשבו כ"בלוע" וכמאן דליתיה, קא משמע לן קרא שאף עובר בכלל טומאה בלועה הוא].

דעת הר"ן בחידושי וכן מבואר בבעל המאור, שמחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא בדין טומאה בלועה היא רק בשתי טבעות א' טמאה וא' טהורה. אך כאשר ישנה רק טומאה אחת בלועה וכמונחת בקופסא, אף לרבי עקיבא טומאה בלועה היא ואינה מטמאה. ורבי ישמעאל לומד מן הפסוק "וכל אשר יגע על פני השדה" שאף בשתי טבעות טהור.

ומעתה, משנתנו אף כדעת רבי עקיבא נאמרה. והאשה טהורה משום שטומאה בלועה היא וכמונח בקופסא. ואילו החיה טמאה לפי שנגעה בטומאה ודינה כשתי טבעות. ובענין זה סובר רבי עקיבא שאין זה טומאה בלועה.

אינו מטמא. אך דעת רש"י, שהטומאה קיימת אף אם הגולל כבר אינו מכסה על המת.

ועל דעת הרמב"ם, הקשה הקובץ שיעורים [כתובות אות טו] דכיון שבעודו על המת היה טמא, איך נטהר אחר כך, ולהיכן הלכה טומאה זו? יתירה מכך, הרי אין הכלים יורדים מטומאתם אלא על ידי שינוי מעשה?

וחילק הגרא"ו בין כל טומאת כלים הנטמאים ממת, לטומאת גולל ודופק:

כל כלי המקבל טומאה על ידי אחד מדרכי קבלת הטומאה כגון מגע וכדומה, נטמא הוא לעולם. וצריך לשינוי מעשה כדי להפקיע טומאתו. אולם טומאת הגולל אינה חלה על ידי קבלת טומאה באחד מן הדרכים שבהם מקבלים טומאה. אלא טומאתו היא מחמת עצם היותו גולל. ולכן כאשר פרש מן המת ושוב אין הוא גולל, לכן בטלה סיבת הטומאה ושוב אינו בתורת גולל של קבר המת.

ולדעת רש"י הסובר שלעולם הגולל בטומאתו עומד, יש לומר שגם לאחר שפירש לא פקע ממנו שם גולל. [אופן נוסף ביאר הגרא"ו בדעת רש"י, שאף מטמא מחמת עצמו, עדיין יתכן לומר דטומאה שבו להיכן הלכה, ונשארת לעולם].

195. בביאור מחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא, מצינו כמה דרכים בדברי הראשונים:

דעת רש"י כאמור, שמחלוקתם היא בדין טומאה בלועה. לדעת רבי ישמעאל טומאה בלועה אינה מטמאה, ולרבי עקיבא מטמאה. [ומשנתנו כדעת שניהם נאמרה, וטהרת האישה לדעת רבי עקיבא, היא משום שמגע בית הסתרים הוא].

והתוספות חולקים על רש"י, וסוברים שלא

שגולל ודופק מטמאים. (196) וממילא הפסוק "וכל אשר יגע על פני השדה" מיותר, וניתן ללמוד ממנו את דין העובר הטמון במעי אשה, שאינו מטמא.

שואלת הגמרא: אמנם רבי עקיבא דורש את הפסוק "על פני השדה" לרבות טומאת גולל ודופק.

אולם עדיין יש להבין: **ורבי עקיבא, עובר במעי אשה שהוא טמא מדאורייתא — מנא ליה?**

הרי לכאורה פשטות הפסוק הזה [אף לאחר שלמדנו את טומאת גולל ודפק], מורה שרק טומאת מת רגילה המצויה על פני השדה מטמאת. ומנין לו לחדש שאף עובר במעי אמו מטמא?

אמר רבי אושעיא: אמר קרא [במדבר יט ג] **"כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות, טמא יהיה"**. ומשמע מהפסוק הזה שמדובר ב"מת" אשר הוא בתוך "נפש" אחרת.

איזהו מת שבתוך נפש של אדם אחר?

הוי אומר זה עובר שבמעי אשה! ומכאן למידים שאף עובר מת שבמעי אשה, מטמא.

שואלת הגמרא: **ורבי ישמעאל**, הסובר שטומאת עובר נלמדת מ"וכל אשר יגע", מה ילמד מ"הנוגע במת בנפש"?

ומתרצת הגמרא: **האי**, פסוק זה, **מיבעי ליה**, צריך אותו רבי ישמעאל, **לרביעית דם הבאה מן המת, שמטמאה. שנאמר "הנוגע במת, בנפש האדם"**. ומשמע, שנגיעה בחלק מהאדם שהוא הגורם ומקיים את קיומה של הנפש, אף הוא מטמא. (197)

ואיזהו אותו גורם המקיים נפש של אדם שלמידים אנו שמטמא?

הוי אומר זו רביעית דם. שחיי האדם תלויין בה, ברביעית זו.

ורבי עקיבא הלומד מ"נפש האדם" את טומאת העובר, מנין הוא לומד טומאת רביעית דם?

ורבי עקיבא לטעמיה, דאמר: אף רביעית דם הבא משני מתים, חצי רביעית ממת זה וחצי ממת אחר, מטמא באהל.

דתניא: רבי עקיבא אומר: מנין לרביעית דם הבאה משני מתים שמטמאה באהל?

שנאמר [ויקרא כא יא] "ועל כל נפשות מת

זה סותר לדעת הרמב"ם שטומאה זו היא מדברי סופרים בלבד.

[וראה במשנה אחרונה אהלות ב ד שלדברי הכל טומאת גולל ודופק מן התורה היא. ולא אמרו שטומאתם מדברי סופרים אלא משום שכל שאינו מפורש בתורה, נקרא 'דברי סופרים'].

197. כך משמע לכאורה מפשטות לשון הגמרא, ששיעור טומאת דם הוא ברביעית. אולם דבר זה

196. בגדר טומאת גולל ודופק, נחלקו הראשונים:

לדעת הראב"ד [טומאת מת ב טו] טומאה זו היא מדאורייתא. כמבואר בפשטות מן הברייתא המובאת בגמרא כאן. וכן דעת רוב הראשונים.

אולם הרמב"ם שם כתב שטומאה זו היא מדברי סופרים. וכתב שם הכסף משנה שאף על פי שבגמרא כאן נלמד הדבר מקרא, מכל מקום, אין זה מקרא מפורש, אלא אסמכתא הוא. ואין

לא יבא".

"נפשות" משמע שמים, "מת" משמע רביעית דם, שבחסרונה – מת האדם.

ומבואר, שהפסוק מתייחס לדם המתאסף משתי נפשות דהיינו משני מתים, וכמוגת הדם היא בשיעור אחד, שהוא רביעית דם.⁽¹⁹⁸⁾

מתניתין:

אחר שדנו במשניות ובסוגיות הגמרא הקודמות בעניני טומאה וטהרה של עובר מת הנמצא במעי אמו, דנה המשנה שלפנינו בדיון טהרת העובר שהוציא ידו לחוץ, קודם שנשחטה אמו.

לעיל בתחילת הפרק שנינו שעובר אשר הוציא ידו חוץ לרחם אמו, אסורה היד באכילה. ואילו אם חתכו את האבר, מבואר

לקמן קצו ב, שמטמא האבר הנחתך כנבילה, כדין אבר מן החי.

במשנה להלן מבואר, כי אחר שחתכו את האבר היוצא, שאר בשר העובר הנשאר במעי האם, טהור, ואינו נטמא מחמת מגעו וחיבורו עם האבר היוצא, הטמא. אבל, אם חתכו את האבר היוצא רק אחר שנשחטה האם, נחלקו בזה רבי מאיר וחכמים, וכפי שיתבאר להלן במשנה.

כמו כן, עוסקת משנתנו במקור דין טרפה שנשחטה, שאינה מטמאת כנבילה:

א. בהמה המקשה לילד, והוציא העובר את ידו החוצה, וחתכה אדם, ואחר כך שחט את אמו,

הבשר הנשאר בפנים, טהור, ואינו נטמא במגעו עם אותו אבר שיצא לחוץ [ואשר דינו כאבר מן החי, הטמא ומטמא כנבילה], לפי שנידון העובר כדין חי, כמו אמו, ואין

לא יתכן. שהרי שיעורין הלכה למשה מסיני הם. ולא נלמדים בלפותא מן המקרא. ועל כרחך, שהלימוד מן הפסוק הוא לעיקר הדין שדם המת מטמא. [על פי תוס' סנהדרין ד א ד"ה מנין וראה בקובץ ענינים כאן].

198. רבי ישמעאל חולק וסובר שרביעית דם משני מתים אינה מטמאה. וסובר ש"יש אם למסורת". ואין קורין "על כל נפשות מת לא יבוא" אלא "נפשות". כמבואר בסנהדרין ד א. ולדעתו אין הכתוב מדבר בשני מתים. [תוס'] ועיקר מחלוקת זו, שנינו בסנהדרין שם ונחלקו בה רבי עקיבא וחכמים. שלדעת רבי עקיבא רביעית דם משני מתים מטמאה, מה שאין כן לדעת חכמים. [וראה תוס' שם ד"ה

מנין].

ובתוספתא אהלות [פרק ג הלכה א] נחלקו תנאים בדברי רבי עקיבא וחכמים:

רבי יהודה אומר, לא נחלקו על רביעית דם שפירשה משני מתים שהיא טהורה. על מה נחלקו? – על רביעית דם שפירשה משתי רביעיות משני מתים. שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרים. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון, לא נחלקו על רביעית דם שפירשה משתי רביעיות משתי מתים שהיא טמאה. על מה נחלקו?, על רביעית דם שפירשה משני מתים. שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרים.

ודברי התוספתא הללו, מתבארים על פי דברי הר"ש [אהלות ב ב, וראה בתוספתא ראשונים

בהמה חיה מקבלת טומאה בחייה.

ב. שחט תחלה את אמו [לאחר שהוציא העובר את ידו], ואחר כך חתכה לידו, הרי הבשר של העובר הנמצא בפנים, נטמא ב"מגע נבלה", על ידי מגעו ביד היוצאת, לפי שאבר מן החי מטמא כנבלה, (199) דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים: אין בשר העובר נטמא, כי מגעו ביד היוצאת הוא "מגע טרפה שחוטתה" [כדין מגע בהמה טרפה שנשחטה, שעל אף שהיא אסורה באכילה, שחיטתה מטהרתה מידי טומאת נבלה מדאורייתא. רק שגזרו עליה טומאה מדרבנן במוקדשין, ולהלן יבואר].

ומבארים חכמים את שיטתם: מה מציינו, [כשם שמצינו להלן] בבהמה טרפה, שישחיטתה מטהרתה מטומאת נבלה, על אף שהיא אסורה באכילה, אף שחיטת בהמה [האם] תטהר את האבר היוצא מטומאתו, אף שאסור באכילה. (200)

אמר להם רבי מאיר: לא ניתן לדמות דין שחיטה בטריפה, לשחיטת האם שתועיל לטהרת האבר היוצא.

כיון שאם טיהרה [כלומר, אף אם מטהרת] שחיטת טרפה אותה מידי טומאת נבלה, זאת משום שהשחיטה נעשית בדבר שהוא גופה, כלומר, בגוף הבהמה.

אולם, אותו אבר היוצא, הרי הוא דבר שאינו

לתוספתא שם]. שרביעית דם שפירשה משני מתים, היינו שלקח חצי רביעית ממת אחד, וחצי ממת אחר, ועירבן. ורביעית שפירשה משתי רביעיות, היינו שלקח שתי רביעיות שלימות משני מתים, שיש בכל אחת מן הרביעיות הללו כדי לטמא, ועירבן, וחילקן, שבאופן זה הם טמאות. לפי שאף קודם שחילקן כבר היה בהם טומאה. [וראה עוד בסדרי טהרות שם, הובא בתוספת ראשונים הנ"ל, ועיין בחברותא על מסכת אהלות, בביאור המשנה ובביאור הר"ש].

199. כמבואר לקמן בפרק העור והרוטב [קכט ב].

200. האחרונים [האמרי משה ד לא ובקובץ ענינים להגרא"ו כאן, וראה חידושי הגר"ח סטנסיל אות שע"ד] הקשו, איך ניתן לדמות טריפה הנטהרת על ידי שחיטה, לאבר היוצא שאף הוא יהיה נותר על ידי שחיטה?. והרי

שחיטת הטריפה מצד עצמה, כביכול מתירה אותה לגמרי אף לאכילה. אלא שישנו איסור צדדי היינו הטריפות שבה והוא זה האוסרה באכילה אף אחר השחיטה. אך מצד עצם היותה בהמה טהורה שחוטתה, מותרת היא ומשום כך נבלתה טהורה. אולם אבר היוצא, הרי אין השחיטה מועילה לו כלל לפי שהוא כאבר מן החי ומצד עצמו אינו ראוי לאכילה. ואין השחיטה מתירה אותו בשום ענין. ומנין שתטהרנו מטומאת נבלה?

הוכיחו מכך האחרונים, שאף הטריפה אינה ניתרת על ידי השחיטה. והטריפות הוא חסרון בעצם הבהמה ואין לה הכשר כלל על ידי שחיטה. אלא שלענין טהרה מטומאת נבלה, מועילה השחיטה. ולכן לדעת רבנן הדין נותן שיהא כך באבר היוצא, ויהא טהור על ידי השחיטה.

ושתי ראיות יש בדבר [כמובא בגר"ח שם]:
א. לקמן [עה א] מובא, שטרפה שנשחטה ונמצא בה עובר [שהוא בן פקועה] אינו נותר